

ગરબાનુવર

บรรณานุกรม

หนังสือ

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. กรมวิชาการเกษตร. เอกสารวิชาการเล่มที่ 3 เรื่องถั่วเหลือง.

กรุงเทพมหานคร : กองเกษตรสัมพันธ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2523.

— . กรมส่งเสริมการเกษตร. คำแนะนำที่ 34 เรื่องการปลูกถั่วเหลือง.

กรุงเทพมหานคร : กองเกษตรสัมพันธ์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2529.

— . สถาบันวิจัยพืชไร่. คำแนะนำการปลูกพืชไร่. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพืชไร่

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2526.

— . สถาบันวิจัยพืชไร่. พันธุ์พืชไร่ 2529. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2529.

จวงจันทร์ ดวงนัตรา. เทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มหนังสือเกษตร, 2529.

— . การตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์. กรุงเทพมหานคร :

กลุ่มหนังสือเกษตร, 2529.

จรัญ ทวานสนิท. "โครงการผลิตและขยายพันธุ์พืชของกรมส่งเสริมการเกษตร." ใน ที่ระลึกใน

พิธีเปิดศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพมหานคร : กองขยาย

พันธุ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2522.

เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิ์พิเชษฐ์ และ นีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์. การปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจของ

ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มหนังสือเกษตร, 2529.

วิทยานิพนธ์

เพ็ญศรี เลาทกุลจิตต์. "ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

เอกสารอื่น ๆ

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. กองขยายพันธุ์พืช. "รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2529".

กรุงเทพมหานคร : กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร, 2529. (อัดสำเนา)

— . กองขยายพันธุ์พืช "ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานจัดทำแปลงขยายพันธุ์

พ.ศ. 2530." กรุงเทพมหานคร : กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร, 2530.

(อัดสำเนา)

— . กองขยายพันธุ์พืช "ระเบียบการประชุมศึกษาดูงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ และการใช้

บำรุงรักษาเครื่องจักรกล." กรมส่งเสริมการเกษตร, 2528. (อัดสำเนา)

— . ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดลำปาง "สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2529."

กรุงเทพมหานคร : กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร, 2529. (อัดสำเนา)

— . ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดเชียงใหม่ "สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2529."

กรุงเทพมหานคร : กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร, 2529. (อัดสำเนา)

— . สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2528/29,

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2529.

บิลลี่ เกรต. "คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์." แปลโดย เสริมศักดิ์ อวาทกุล.

กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร. (อัดสำเนา)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตร

ว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ พ.ศ. 2524

แก้ไขครั้งที่ 2 พ.ศ. 2528

ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์หลักของพืชชนิดต่าง ๆ จากกรมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือสถาบันวิจัยมาจัดทำแปลงขยายพันธุ์โดยให้เกษตรกรที่คัดเลือกแล้วเป็นผู้จัดทำ แล้วทำการซื้อเมล็ดพันธุ์จากแปลงขยายพันธุ์ของเกษตรกรคืน เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพ ทำความสะอาด คัดขนาน คลุกยาเคมี เพื่อป้องกันโรคและแมลง แล้วทำการบรรจุถุงเก็บรักษา จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตขึ้นมาให้แก่หน่วยงานราชการ และเกษตรกรทั่วไป ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าว ดำเนินการโดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย กรรมการหลายคณะและศูนย์ขยายพันธุ์พืชหลายแห่งร่วมกันเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งการดำเนินการยังไม่มีข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับมีประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานและวิธีการเก็บรักษาพันธุ์พืชควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2524 ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชสำคัญ ๆ รวม 18 ชนิด กรมส่งเสริมการเกษตร จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวและพืชไร่ ที่กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ผลิต ซื้อ และจำหน่ายรวม 7 ชนิด ดังต่อไปนี้ คือ

1. เมล็ดพันธุ์หลัก (Foundation Seed) คือ เมล็ดพันธุ์ที่ขยายมาจากเมล็ดพันธุ์คัด (Breeder Seed) ซึ่งดำเนินการขยายพันธุ์พืชโดยนักวิชาการเกษตร หรือภายใต้การแนะนำดูแลของนักปรับปรุงพันธุ์พืช เพื่อรักษาความบริสุทธิ์และลักษณะประจำพันธุ์พืชนั้น เมล็ดพันธุ์หลักที่กรมส่งเสริมการเกษตรซื้อจาก กรมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือสถาบันวิจัยอื่น ๆ จะต้องได้มาตรฐานดังนี้

รายละเอียดมาตรฐาน	ข้าว	ข้าว โพด	ข้าว พาง	ถั่ว เขียว	ถั่ว เหลือง	ถั่วลิสง ทั้งฝัก	ฝ้าย
เมล็ดพันธุ์สุกัธิ - ต่ำสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	98	98	97	98	98	96	98
เมล็ดอื่น ๆ - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
สิ่งเจือปน - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	2	2	3	2	2	4	2
ความชื้น - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	14	12	12	12	12	12	14
ความงอก - ต่ำสุด (ร้อยละ)	80	90	80	80	75	75	80
อัตราการกระเทาะ - ต่ำสุด (ร้อยละ)	-	-	-	-	-	60	-

2. เมล็ดพันธุ์ที่ซื้อคืนจากแปลงขยายพันธุ์ (Contracted Seed) คือ เมล็ดพันธุ์ที่กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการขยายพันธุ์จากเมล็ดพันธุ์หลัก โดยให้เกษตรกรที่คัดเลือกแล้วเป็นผู้จัดทำแปลงขยายพันธุ์ภายใต้การควบคุมแนะนำของเจ้าหน้าที่พนักงานสนามแล้วกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้ ไปทำการปรับปรุงสภาพเป็นเมล็ดพันธุ์ดี เพื่อ

จำหน่ายแก่ส่วนราชการหรือเกษตรกรสำหรับเพาะปลูกต่อไป เมล็ดพันธุ์ที่ซื้อคืนจากแปลงขยายพันธุ์จะต้องได้มาตรฐานดังต่อไปนี้ คือ

รายละเอียดมาตรฐาน	ข้าว	ข้าว โพด	ข้าว พาง	ถั่ว เขียว	ถั่ว เหลือง	ถั่วลิสง ทั้งฝัก	ฝ้าย
เมล็ดพันธุ์สุทธิ - ต่ำสุด (ร้อยละโดยน้ำหนัก)	95	95	95	93	93	90	95
เมล็ดอื่น ๆ - สูงสุด (ร้อยละโดยน้ำหนัก)	0.2	0.2	0.2	0.2	0.5	0.2	0.2
สิ่งเจือปน - สูงสุด (ร้อยละโดยน้ำหนัก)	5	5	5	7	7	10	5
ความชื้น - สูงสุด (ร้อยละโดยน้ำหนัก)	15	20	14	15	15	12	15
ความงอก - ต่ำสุด (ร้อยละ)	85	85	80	85	75	75	70
อัตราการกระเทาะ - ต่ำสุด (ร้อยละ)	-	-	-	-	-	60	-

3. การปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ หมายความว่าถึง การลดความชื้น การทำความสะอาด คัดขนาด ตลอดจนการคลุกสารเคมีเพื่อให้เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพดี เหมาะสมแก่การเพาะปลูก และการเก็บรักษา ในการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ควรปฏิบัติตามความจำเป็น เช่น เมล็ดส่วนใดมีความชื้นสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด ก็ให้ทำการลดความชื้นเมล็ดส่วนนั้น ส่วนเมล็ดที่มีความชื้นต่ำอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องทำการลดความชื้นให้เปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายอีก ในทำนองเดียวกัน เมล็ดที่มีความสะอาดและขนาดที่สม่ำเสมออยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องทำความสะอาดหรือคัดขนาดอีก เว้นแต่เมล็ดดังกล่าวจะมีความงอกต่ำซึ่งอาจจะต้องทำการคัดแยกเมล็ดที่มีคุณภาพต่ำบางส่วนออกไป เช่น โดยการใช้เครื่องแยกความถ่วงจำเพาะ (Gravity Separator) เพื่อยกระดับความงอกให้สูงขึ้น การปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์จึงดำเนินการให้เมล็ดพันธุ์ที่ปรับปรุงมีคุณภาพตามมาตรฐานดังต่อไปนี้ คือ

รายละเอียดมาตรฐาน	ข้าว	ข้าวโพด	ข้าวฟ่าง	ถั่วเขียว	ถั่วเหลือง	ถั่วลิสงทั้งฝัก	ฝ้าย
เมล็ดพันธุ์สุทธิ - ต่ำสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	98	98	97	98	97	95	98
เมล็ดอื่น ๆ - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	0.2	0.2	0.2	0.2	0.5	0.2	0.2
สิ่งเจือปน - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	2	2	3	2	3	5	2
ความชื้น - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	12	12	12	12	10	10	12
ความงอก - ต่ำสุด (ร้อยละ)	85	85	80	85	75	75	70
อัตราการกระเทาะ - ต่ำสุด (ร้อยละ)	-	-	-	-	-	70	-

4. เมล็ดพันธุ์จำหน่าย (Extension Seed) คือ เมล็ดพันธุ์ที่ผลิตขึ้นมาตามหลักวิชาการ ให้ความบริสุทธิ์ตรงตามพันธุ์ และมีความงอกดีเหมาะสมแก่การใช้ในการเพาะปลูก เมล็ดพันธุ์ที่กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร ผลิตขึ้นจำหน่ายแก่ส่วนราชการและเกษตรกรทั่วไป จะต้องได้มาตรฐานดังต่อไปนี้ คือ

รายละเอียดมาตรฐาน	ข้าว	ข้าว โพด	ข้าว พาง	ถั่ว เขียว	ถั่ว เหลือง	ถั่วลิสง ทั้งฝัก	ฝ้าย
เมล็ดพันธุ์สุทธิ - ต่ำสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	98	98	97	98	97	95	98
เมล็ดอื่น ๆ - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	0.2	0.2	0.2	0.2	0.5	0.2	0.2
สิ่งเจือปน - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	2	2	3	2	3	5	2
ความชื้น - สูงสุด (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)	14	13	13	12	12	10	12
ความงอก - ต่ำสุด (ร้อยละ)	80	75	75	75	70	70	70
อัตราการกระเทาะ - ต่ำสุด (ร้อยละ)	-	-	-	-	-	70	-

ทั้งนี้ โดยให้คำนิยาม รายละเอียดมาตรฐานต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. เมล็ต้นธุ์สุทธิ (ร้อยละโดยน้ำหนัก) หมายถึง ปริมาณเมล็ต้นธุ์พืชพันธุ์ตามที
ระบุดคิดเป็นร้อยละของน้ำหนักทั้งหมด ตัวอย่างเช่น มีเมล็ต้นธุ์เมล็ดงา 4 จำนวน 24.5 กิโลกรัม
ปนอยู่กับสิ่งเจือปน เช่น ดิน หิน กรวด ทราย และเมล็ต้นธุ์อื่น หรือพันธุ์อื่น 0.5 กิโลกรัม แสดง
ว่ามีเมล็ต้นธุ์สุทธิร้อยละ 98 โดยน้ำหนัก เป็นต้น
2. เมล็ต้นธุ์อื่น ๆ หมายถึง เมล็ต้นธุ์พืช เมล็ต้นธุ์อื่น ๆ และเมล็ต้นธุ์พันธุ์อื่นอันมิใช่
พันธุ์ที่ระบุ เช่น เมล็ต้นธุ์หญ้า เมล็ต้นธุ์ข้าว และเมล็ต้นธุ์เมล็ดงา 1 ซึ่งปะปนอยู่ในตัวอย่างของ
เมล็ต้นธุ์เมล็ดงา 4 เป็นต้น
3. สิ่งเจือปน หมายถึง ดิน หิน กรวด ทรายและสิ่งอื่น ๆ เช่น เศษใบ เศษกิ่ง
รวมทั้งเมล็ต้นธุ์แตกหัก ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าครึ่งหนึ่งของเมล็ต้นธุ์เดิมและเมล็ต้นธุ์พืชตระกูลถั่วซึ่งเปลือกหุ้ม
เมล็ต้นธุ์หลุดไปทั้งหมด หรือใบเลี้ยงข้างหนึ่งหายไป
4. ความชื้น หมายถึง ความชื้นซึ่งอยู่ในเมล็ต้นธุ์ และคำนวณได้จากสูตร ดังต่อไปนี้
อัตราความชื้น (ร้อยละ) =
$$\frac{(\text{น้ำหนักสด} - \text{น้ำหนักแห้ง}) \times 100}{\text{น้ำหนักสด}}$$
5. ความงอก หมายถึง อัตราร้อยละของเมล็ต้นธุ์ซึ่งเมื่อเพาะแล้วจะงอกเป็นต้นอ่อน
ที่มีส่วนประกอบที่สำคัญต่าง ๆ ครบสมบูรณ์อันบ่งว่า ต้นอ่อนดังกล่าวจะสามารถเจริญไปเป็นต้นพืชที่
ปกติได้ภายในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
6. อัตราการกระเทาะ หมายถึง อัตราส่วนของน้ำหนักเมล็ต้นธุ์ต่อน้ำหนักทั้งฝัก ซึ่งคิด
เป็นอัตราร้อยละ และคำนวณได้จากสูตร ดังต่อไปนี้
อัตราการกระเทาะ (ร้อยละ) =
$$\frac{\text{น้ำหนักเมล็ต้นธุ์} \times 100}{\text{น้ำหนักทั้งฝัก}}$$
7. ตามมาตรฐานนี้ น้ำหนักปุ๋ยฝักซึ่งติดอยู่กับเมล็ต้นธุ์ที่ชั่งขึ้นจากแปลงขยายพันธุ์ นับเป็น
น้ำหนักเมล็ต้นธุ์
8. ตามมาตรฐานนี้ น้ำหนักเปลือกถั่วลิสง ซึ่งมีเมล็ต้นธุ์อยู่ภายในนับเป็นน้ำหนักเมล็ต้นธุ์
ยกเว้นในการคำนวณหาอัตราการกระเทาะ ซึ่งกำหนดให้ "น้ำหนักเมล็ต้นธุ์" หมายถึงน้ำหนักเมล็ต้นธุ์ซึ่ง
ได้รับการกระเทาะเปลือกแล้ว

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 24 ตุลาคม 2528

ลงชื่อ   ณรงค์ มีนันทน์

(นายณรงค์ มีนันทน์)

รองอธิการบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ภาคผนวก ข.

ข้อตกลงการจัดทำแปลงขยายพันธุ์พืช

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่.....

ข้อตกลงนี้ทำที่.....เมื่อวันที่.....

เดือน.....พ.ศ.....ระหว่างนาย,นาง,นางสาว.....

มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ซึ่งในข้อตกลงนี้จะเรียกว่า "ผู้ปลูก" ฝ่ายหนึ่ง กับ "กรมส่งเสริม

การเกษตร" โดยนาย.....ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ขยายพันธุ์พืช.....

.....ผู้แทนซึ่งได้รับมอบหมายอำนาจจากกรมส่งเสริมการเกษตร อีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อตกลงนี้ขอความที่ทั้งสองฝ่ายได้ทำความตกลงยินยอมที่จะปฏิบัติต่อกันดังต่อไปนี้

1. ผู้ปลูก ขอทำความตกลงกับกรมส่งเสริมการเกษตรว่า

1.1 ข้าพเจ้าดำเนินการปลูก.....ในเนื้อที่.....ไร่

เพื่อขยายพันธุ์ให้แก่กรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้ซื้อจากผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร

จำนวน.....กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ.....บาท

เป็นเงิน.....บาท และเชื้อโรโซเนียม จำนวน.....ถุง

ราคาถุงละ.....บาท เป็นเงิน.....บาท

รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน.....บาท โดยชำระเป็น ( ) เงินสด ( ) เงินเชื่อ

(ระบุเวลาชำระค่าเมล็ดพันธุ์)

1.2 ข้าพเจ้าจะดำเนินการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ในบริเวณที่ดินซึ่งผู้แทนกรม

ส่งเสริมการเกษตรเห็นชอบ

1.3 ข้าพเจ้ายินยอมที่จะเข้ารับการชี้แจงเกี่ยวกับการปลูกพืชเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์

ก่อนลงมือทำแปลงขยายพันธุ์จากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

1.4 ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด เช่น

การเตรียมดิน การวางระยะปลูก การกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช การป้องกันมิให้พืชเกิดกลายพันธุ์

การเก็บเกี่ยวตามที่เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำ

1.5 ข้าพเจ้ายินยอมที่จะจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้ในเนื้อที่และราคาที่กำหนดไว้ในข้อ 2.1 แห่งข้อตกลงนี้

1.6 ข้าพเจ้าจะเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช ในระหว่างที่รอการส่งมอบให้คณะกรรมการรับซื้อของกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างดีที่สุด โดยมีการป้องกันความเสียหายจากศัตรูพืช และความชื้นจากภายนอก เช่น น้ำฝน น้ำค้าง เป็นต้น

1.7 ในการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ให้กรมส่งเสริมการเกษตรนั้น ข้าพเจ้ายินยอมที่จะบรรจุเมล็ดพันธุ์เย็บกระสอบหลังจากกรรมการจัดซื้อได้ตรวจสอบแล้ว และขนย้ายขึ้นรถบรรทุกให้แก่กรมส่งเสริมการเกษตร

2. กรมส่งเสริมการเกษตรขอทำความตกลงกับผู้ปลูกว่า

2.1 กรมส่งเสริมการเกษตรจะรับซื้อจากเมล็ดพันธุ์ที่ผู้ปลูกผลิตได้จากแปลงขยายพันธุ์ของผู้ปลูกเอง โดยกำหนดราคาซื้อไว้สูงกว่าราคาเมล็ดพันธุ์พืชในตลาดท้องถิ่นที่คณะกรรมการจัดซื้อทำการสืบราคาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 ไร่ ร้อยละ 10 - 20 ตามคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ ทั้งนี้ราคาที่จะซื้อจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาประกันขั้นต่ำที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดไว้

2.2 กรมส่งเสริมการเกษตรจะส่งเจ้าหน้าที่วิชาการมาให้ความช่วยเหลือแนะนำในด้านวิชาการเกี่ยวกับการปลูก บำรุงรักษา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนการเก็บเกี่ยวแก่ผู้ปลูกอย่างใกล้ชิด

2.3 กรมส่งเสริมการเกษตรจะจ่ายเงินค่าเมล็ดพันธุ์ให้แก่ผู้ปลูกภายใน 15 วัน แต่อย่างช้าไม่เกิน 30 วัน นับจากวันที่กรรมการจัดซื้อของกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำการจัดซื้อ ณ จุด นั้นเรียบร้อยแล้ว

3. เงื่อนไข

3.1 ในกรณีที่เมล็ดพันธุ์พืชที่กรมส่งเสริมการเกษตรประกันไว้ในข้อตกลงนี้ต่ำกว่าราคารับซื้อขายในท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตรยินยอมรับซื้อโดยกำหนดราคารับซื้อสูงกว่าราคาเมล็ดพันธุ์พืชในท้องถิ่นร้อยละ 10-20 ตามคุณภาพของเมล็ดพันธุ์พืชแต่ละชนิด

3.2 กรมส่งเสริมการเกษตรขอสงวนไว้ซึ่งสิทธิ และอำนาจในการพิจารณาจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ที่ผู้ปลูกผลิตได้ เป็นจำนวนทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ทั้งนี้ ผู้ปลูกจะไม่มีสิทธิเรียก

ร้องค่าเสียหายหรือค่าชดเชยใด ๆ จากกรมส่งเสริมการเกษตรแต่ประการใด

ข้อตกลงนี้ทำขึ้นโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย ซึ่งมีด้วยกัน 2 ฉบับ ข้อความตรงกัน
เก็บไว้ที่ผู้ปลูก 1 ฉบับ และที่ศูนย์ขยายพันธุ์อีก 1 ฉบับ

ข้อตกลงนี้ผู้ปลูกได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยตลอด จึงได้ลงลายมือไว้เป็นหลักฐาน
ต่อหน้าพยาน 2 คน

(ลงชื่อ).....ผู้ปลูก

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถามการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ถั่วเหลือง

ในฤดูเพาะปลูก 2528/29

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....

.....

ชื่อเกษตรกร.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จัดทำแปลงขยายพันธุ์.....จำนวน.....ไร่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่.....

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 อายุของเกษตรกร.....ปี

1.2 การศึกษาของเกษตรกรหัวหน้าครอบครัว

( ) ไม่ได้เข้าโรงเรียน อ่านเขียนไม่ได้

( ) ไม่ได้เข้าโรงเรียน อ่านเขียนได้

( ) เรียนจบชั้น.....

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.3 ขนาดของครอบครัว

ก. สมาชิกครอบครัวปัจจุบัน

รวม.....คน เป็นชาย.....หญิง.....

ข. สมาชิกครอบครัว ที่ช่วยทำไร่เต็มที่

รวม.....คน เป็นชาย.....หญิง.....

ค. สมาชิกครอบครัว ที่ช่วยทำไร่เป็นครั้งคราว

รวม.....คน เป็นชาย.....หญิง.....

1.4 ปลูกถั่วเหลืองด้วยตนเองมาแล้ว.....ปี

1.5 ในการตัดสินใจทำสัญญาร่วมกับทางศูนย์ขยายพันธุ์พืช ในการปลูกถั่วเหลืองสำหรับ
แต่ละฤดูเพาะปลูกว่า จะปลูกจำนวนกี่ไร่ ขึ้นอยู่กับ

- ( ) ราคาถั่วลิสง ในฤดูที่ผ่านมา
- ( ) ราคาถั่วลิสงที่คาดว่าจะขายได้ในฤดูปัจจุบัน
- ( ) ปริมาณเงินทุนที่มีอยู่
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.6 ปัญหาในการปลูกถั่วเหลือง ในแปลงขยายพันธุ์ ในฤดูเพาะปลูก 2528/29

1. ....
2. ....
3. ....

1.7 อาชีพอื่นที่ทำ

อาชีพ.....รายได้.....บาท/ปี

3. ทรัพย์สินการเกษตร

ทรัพย์สินการเกษตร	จำนวน	มูลค่า	มูลค่า	อายุการใช้งาน (ปี)		ค่าซ่อม ต่อ ปี	%การใช้ ในไร ตนเอง
		เมื่อ ซื้อ	ปัจจุบัน	ใช้มาแล้ว	ใช้ได้อีก		
1. รถไถ 4 ล้อ							
2. รถไถ 2 ล้อ							
3. เครื่องพ่นยา							
4. สัตว์ใช้งาน							
5.							
6.							
7.							

3.1 น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ไปสำหรับทรัพย์สินทางการเกษตร ในการจัดทำแปลงขยายพันธุ์
ถั่วเหลือง ปี 2528/29 มีมูลค่าทั้งสิ้น.....บาท

6. ผลผลิตและการกระจายผลผลิตจากการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ถั่วเหลือง ในฤดูเพาะปลูก 2528/29 เนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด.....ไร่ ผลผลิตทั้งหมด.....กิโลกรัม

การกระจายผลผลิต	ปริมาณ (ก.ก.)	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
1. จำหน่ายให้ศูนย์ขยายพันธุ์พืช			
2. จำหน่ายให้พ่อค้าอื่น			
3. เก็บไว้ใช้เอง			
4. อื่น ๆ			
ผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้			

7. ความสัมพันธ์กับศูนย์ขยายพันธุ์พืช

7.1 ผู้แนะนำให้จัดทำแปลงขยายพันธุ์ถั่วเหลืองกับทางศูนย์ขยายพันธุ์พืช

ท่านจัดทำแปลงขยายพันธุ์ถั่วเหลืองให้แก่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชมาแล้ว.....ปี

7.2 ท่านพอใจในสัญญาที่ได้ทำไว้กับศูนย์ขยายพันธุ์พืชหรือไม่

( ) พอใจ ( ) ไม่พอใจ เพราะ.....

7.3 ท่านคิดว่าจะยังคงทำสัญญากับศูนย์ขยายพันธุ์พืชต่อไปอีกหรือไม่

( ) ไม่ทำ เพราะ.....

( ) ทำ โดยเลือกทำ ถั่วเหลือง พันธุ์อื่น (ระบุ).....

กรณีที่เลือกทำถั่วเหลืองจะทำ

( ) มากขึ้น ( ) เท่าเดิม ( ) ลดลง

7.4 ท่านต้องการให้ทางศูนย์ขยายพันธุ์พืชให้ความช่วยเหลือแก่ท่านทางใดบ้าง

1. ....

2. ....

3. ....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวชมภูนุช โชติวณิช

วันที่เกิด 8 เมษายน พ.ศ.2503

วุฒิการศึกษา

- คุณวุฒิ บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)
- ชื่อสถานศึกษา วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
- ปีการศึกษาที่จบ 2526

